

03.10.2019

Julkinen

Kokoustiedot

Aika 03.10.2019 torstai klo 15:05 - 16:25

Paikka Valtuustotalo, Lautakuntien kokoushuone, Suokatu 42, 3 krs

Lisätietoja

Saapuvilla olleet jäsenet

Hannu Kananen, puheenjohtaja
Kari Heikura
Sakari Laitinen
Veli-Matti Lammentausta
Tapani Mannila
Päivi Marttila
Johanna Marttinen
Pirjo Nissinen
Riitta Renvall
Kaija Viljakainen

Muut saapuvilla olleet

Saija Pöntinen, palvelupäällikkö
Tiina Kaartinen

Mari Karttunen, palveluneuvoja

esittelijä
kaupunginhallituksen edustaja,
saapui klo 15:10
pöytäkirjanpitäjä, poissa klo16.12-
16.23

Asiat 10 - 15 §

03.10.2019

Julkinen

Allekirjoitukset

Hannu Kananen
puheenjohtaja

Mari Karttunen
pöytäkirjanpitäjä

Pöytäkirjan tarkastus

Kuopion kaupungin kaupunkiympäristön palvelualueella, (Suokatu 42), 3.10.2019

Tarkastajan nimi

Tarkastajan nimi

Pöytäkirja on ollut yleisesti nähtävänä

Tarkastettu pöytäkirja on yleisesti nähtävänä Kuopion kaupungin verkkosivuilla
www.kuopio.fi/maatoksenteke 4.10.2019

Mari Karttunen
pöytäkirjanpitäjä

Muutoksenhakukiellot

Kuntalain 136 §:n mukaan ei oikaisuvaatimusta eikä kunnallisvalitusta voi tehdä
§:ien 10 – 15 osalta, koska päätökset koskevat vain valmistelua tai täytäntöönpanoa.

Käsittelyt asiat

Nro	§	Liite/ viite*	Otsikko	Sivu
1	10 §		Kokouksen laillisuus ja päätösvaltaisuus	4
2	11 §		Pöytäkirjantarkastajat	5
3	12 §	1-3	Luonnos jätetaksaksi 1.1.2020 alkaen	6
4	13 §	4-6	Luonnos kunnan toissijaiselle vastuulle kuuluvan jätteen taksaksi 1.1.2020 alkaen	12
5	14 §	7	Toiminnan suunnittelu ja talousarvion 2020 valmistelutilanne	18
6	15 §	8-9 *	Tiedonannot 3.10.2019	22

Muutoksenhaku

10 §

Kokouksen laillisuus ja päätösvaltaisuus

Päätösehdotus

Puheenjohtaja

Kokous todetaan laillisesti koolle kutsutuksi ja päätösvaltaiseksi.

Päätös

Kokous todettiin laillisesti koolle kutsutuksi ja päätösvaltaiseksi. Merkitään, että varsinaisista jäsenistä kokouksesta oli poissa Jukka Hyttinen.

11 §

Pöytäkirjantarkastajat

Päätösehdotus

Palvelupäällikkö

Valitaan pöytäkirjantarkastajat. Vuorossa ovat jäsenet Veli-Matti Lammentausta ja Päivi Marttila.

Päätös

Pöytäkirjantarkastajiksi valittiin Veli-Matti Lammentausta ja Päivi Marttila.

Luonnos jätetaksaksi 1.1.2020 alkaen

Palvelupäällikkö Saija Pöntinen Alueelliset jätehuollon viranomaispalvelut

Kunnan ensisijaiselle vastuulle kuuluvan jätehuollon taksa

Jätelain 32 §:n mukaisesti kunta vastaa asumisessa sekä kunnallisessa hallinto- ja palvelutoiminnassa syntyvän yhdyskuntajätteen jätehuollosta. Samoin kunta vastaa liikehuoneistoissa syntyvän yhdyskuntajätteen jätehuollosta, kun jäte kerätään yhdessä em. jätteiden kanssa.

Kunnan on perittävä jätelain 78 §:n mukaisesti järjestämästään jätehuollosta jätemaksua, jolla katetaan sille jätehuoltotehtävien hoitamisesta aiheutuvat kustannukset. Jätelain 79 §:n mukaan jätemaksun perusteista määrätään kunnan (kunnan jätehuoltoviranomaisen) hyväksymässä jätetaksassa.

Jätemaksuilla katetaan kunnallisen jäteyhtiön, Jätekukon, järjestämät yhdyskuntajätehuollon palvelut, kuten jätteiden keräys, kuljetus ja käsittely, viestintä ja palveluneuvonta sekä jätehuollon kehittäminen. Jätemaksuilla katetaan myös lakisääteisten jätehuollon viranomaistehtävien hoitaminen.

Jätetaksan mukaisten maksujen on jätelain 78 §:n mukaan vastattava kunnan tarjoamaa jätehuollon palvelutasoa ja mahdollisuuksien mukaan kannustettava jätteen määrän ja haitallisuuden vähentämiseen sekä etusijajärjestyksen mukaiseen jätehuoltoon.

Taksan valmistelu ja päätöksenteko

Laskelmat eri jätehuoltopalvelujen kustannuksista on tehty kunnallisessa jäteyhtiössä. Taksa on valmisteltu näiden laskelmien pohjalta jätelautakunnan viranhaltijoiden toimesta tehden yhteistyötä jäteyhtiön kanssa.

Jätelautakunta voi jätelain sallimissa puitteissa itsenäisesti määrittellä maksupolitiikan ja maksujen nimikkeet, kohteet ja suuruuden. Lautakunta ei voi kuitenkaan hyväksyä laillisesti taksa, jolla ei katettaisi kunnallisen jäteyhtiön toimintaa jätelain, yhtiöjärjestyksen ja osakassopimuksen nojalla. Jäteyhtiö toimii tehdyn osakassopimuksen mukaisesti omakustannusperiaatteella eli kaikki kustannukset katetaan jätemaksuilla.

Jätelautakunnan alaisuudessa toimiva viranhaltija määrää jätemaksut kiinteistön haltijoille jätetaksan mukaisesti siten kuin jätelain 81 §:ssä säädetään. Tavallisesti määrääminen tehdään hyväksymällä maksuunpanoluettelot. Jätemaksut suoritetaan jä-

teyhtiölle, joka toimii jätelautakunnan lukuun hoitaen laskutuksen ja maksukertymien seurannan.

Käsittelyssä on nyt taksaluonnos. Kuntalaisille ja muille, joihin asia voi vaikuttaa, varataan hallintolain 41 §:n mukaiset vaikutusmahdollisuudet taksaan. Tarpeellisten muutosten jälkeen 1.1.2020 voimaan tuleva taksa tuodaan hyväksyttäväksi jätelautakuntaan.

Jätetaksan rakenne ja hinta-alueet

Jätetaksan rakenne kotitalouksille pysyy ennallaan: jätemaksu koostuu 1) asuinhuoneisto- ja vapaa-ajan asuntokohtaisesta perusmaksusta ja 2) järjestetyn jätehuollon maksusta. Järjestetyn jätehuollon maksu on maksu jäteastioiden tyhjennyksistä taikka aluekeräyspisteen tai korttelikeräyksen käytöstä. Lisäksi erikseen on määritelty lisäpalvelumaksut ja lajitteluasemien vastaanottomaksut.

Jätehuollossa yhteistyötä tekeviin kuntiin on tarkoituksenmukaista hyväksyä mahdollisimman pitkälti sama taksa. Jos kuitenkin jätehuollon kustannukset poikkeavat paljon eri kuntien välillä, ovat alueittaiset erot taksassa perusteltuja. Jätelautakunnan toiminta-alueella kaikissa kunnissa on käytössä yhtenäiset perusmaksut, aluekeräyspistemaksut ja lajitteluasemien vastaanottomaksut. Sen sijaan jäteastioiden tyhjennyshinnoissa on voimassa kaksi hinta-aluetta: 1) Kuopio, Siilinjärvi ja Pieksämäki ja 2) muut kunnat. Nämä hinta-alueet säilytetään edelleen.

Perusmaksu

Asuinhuoneisto- ja vapaa-ajan asuntokohtainen perusmaksu säilyy taksassa entisellä tasolla. Perusmaksut on pidetty ennallaan vuodesta 2017 lähtien. Perusmaksu koostuu entiseen tapaan perusosasta ja jätelautakuntaosasta.

Perusmaksun *perusosalla* katetaan kotitalouksien vaarallisten jätteiden keräys, lajitteluasemien rakenteet ja ylläpito, kunnallisen jäteyhtiön järjestämät hyötyjätteiden keräyspisteet (Rinki-ekopisteverkostoa täydentävät ekopisteet) sekä viestintä, neuvonta ja jätehuollon asiakasrekisterin ylläpitotyö. Perusmaksun *jätelautakuntaosalla* katetaan yhteisen jätehuoltoviranomaisen eli jätelautakunnan toiminta.

Jäteastioiden tyhjennysmaksut

Jäteastioiden tyhjennysmaksut ovat maksuja kiinteistökohtaisten tai kiinteistöjen yhteisten kimppa-astioiden tyhjennyksistä. Sekajätteen tyhjennysmaksu muodostuu kuljetus- ja käsittelyosasta. Kuljetusosalla katetaan sekajätteen keräyksen ja kuljetuksen (ml. jäteastiapalvelun ja astiapesujen) kustannuksia. Käsittelyosalla katetaan sekajätteen käsittelykustannukset (siirtokuormaus ja poltto energiahyötykäyttöön) sekä osin hyötyjätteiden keräyskustannuksia. Sekajätteen käsittelyosalla katetaan myös kunnallisen jäteyhtiön hallinnon, asiakaspalvelun, toimitilojen ja tietojärjestelmien kustannuksia, jätekeskuksen kiinteitä kustannuksia sekä jätehuollon kehittämistä. Kun kiinteät kustannukset ja osin hyötyjätehuollon kustannuksia katetaan sekajätteen maksuilla, kierrätettävien hyötyjätteiden tyhjennyshinnat pidetään edelleen alhaisella tasolla ja taksalla kannustetaan jätelain mukaisesti etusijajärjestyksen mukaiseen jätehuoltoon.

Käsin siirrettävien sekajäteastioiden tyhjennyshinta pidetään taksassa ennallaan. Nämä hinnat ovat olleet samat vuodesta 2017 alkaen. Vaikka kuljetuskustannuksiin tulee indeksikorotus (1,34 %) vuoden 2020 alussa, on jäteastiatyhjennykset saatu kilpailutettua siten, ettei tyhjennyshintoja ole tarvetta nostaa indeksikorotuksen myötä. Sekajäteastioiden tyhjennysmäärien arvioidaan hieman pienenevän, koska muovipakkausten keräys on laajenemassa, mikä vaikuttaa vähäisessä määrin sekajätehuollon kokonaiskustannuksiin.

Nostoperusteisesti tyhjennettävien sekajätteen syvä- ja pintasäiliöiden tyhjennyshintoja on mahdollista laskea, sillä säiliöiden määrän lisääntyttyä niiden tyhjennyskustannukset ovat uusissa kuljetusurakoissa laskeneet erityisesti tiiviisti rakennetuilla alueilla. Hintoja lasketaan 13–34 % - suurin hinnanalennus kohdistuu pieniin säiliöihin, joilla kuljetuskustannus muodostaa ison osan tyhjennyshinnasta. Hintojen laskeminen pienentää jonkin verran käsin siirrettävien jäteastioiden ja nostoperusteisesti tyhjennettävien säiliöiden tyhjennysmaksujen suhteellista eroa. Koska säiliöiden tyhjennys vaatii enemmän aikaa kuin käsin siirrettävien jäteastioiden tyhjentäminen, on yksi tyhjennyskerta kuitenkin aina kalliimpi kuin vastaavan kokoisen jäteastian tyhjennys. Tyyppillisesti säiliöt ovat käsin siirrettäviä jäteastioita huomattavasti isompia.

Biojätteen tyhjennyshintaa kompensoidaan voimassa olevan taksan tapaan jatkossakin sekajätteen tyhjennyshinnalla siten, että biojätteen käsittelyn kustannukset (käsittely biokaasulaitoksella sekä biopussijakelu) katetaan sekajätteen maksuilla. Biojäteastian tyhjennyshinta kattaa näin ollen ainoastaan biojätteen keräyksen ja kuljetuksen kustannukset. Tällä tavalla kannustetaan biojätteen erilliskeräykseen. Biojäteastian tyhjennyshintaa laskettiin vuoden 2019 taksaan ja se säilytetään nyt ennallaan.

Lasipakkausten ja metallin erilliskeräykseen kannustetaan edelleen tarjoamalla tyhjennykset veloitusetta, jotta nämä jätelajit saataisiin mahdollisimman kattavasti kierrätykseen ja pois energiana hyödynnettävän sekajätteen joukosta. Käytännössä keräyksen ja kuljetuksen kustannukset katetaan sekajäteastioiden tyhjennysmaksuilla. Lasipakkausten ja metallin käsittelystä ei tule kustannuksia, sillä ne luovutetaan pakkausten tuottajille veloitusetta.

Kartonki- ja muovipakkausten tyhjennyshinnalla katetaan keräyksen ja kuljetuksen kustannukset. Näiden jätelajien osalta kustannuksia ei tule käsittelystä, koska ne luovutetaan pakkausten tuottajille ilman maksua. Käsin siirrettävien jäteastioiden tyhjennyshintoja laskettiin vuoden 2019 taksaan ja ne säilytetään nyt ennallaan. Muovipakkausten keräyksen laajentuessa kuljetuksen kokonaiskustannukset kasvavat, mutta nämä kulut saadaan katettua muovipakkausten tyhjennysmaksuilla.

Kuopiossa, Siilinjärvellä ja Pieksämäellä lasketaan biojätteen sekä kartonki- ja muovipakkausten syvä- ja pintasäiliöiden tyhjennyshintoja, koska näillä alueilla, joilla säiliöitä on eniten, niiden tyhjennyskustannukset ovat laskeneet. Muissa kunnissa näitä hyötyjätteiden syvä- ja pintasäiliöiden tyhjennyshintoja laskettiin huomattavasti vuoden 2019 taksaan, eikä perusteita hinnan alentamiselle vuodelle 2020 ole. Näin ollen muissa kunnissa hyötyjätteiden syvä- ja pintasäiliöiden tyhjennyshinnat pysyvät ennallaan.

Aluekeräyspistemaksut

Aluekeräyspistemaksu on asuinhuoneisto- ja vapaa-ajan asuntokohtainen käyttömaksu, joka oikeuttaa Jätekuukon ylläpitämien sekajätteen aluekeräyspisteiden käyttöön. Pisteiden käyttäjiksi liittyvät ne yhden tai kahden asunnon vakituiset asuinkiinteistöt ja vapaa-ajan kiinteistöt, joilla ei ole käytössä omaa jäteastiaa tai kimppeastiaa. Aluekeräyspistemaksulla katetaan keräyspisteiden rakentaminen ja ylläpito (esim. siivous- ja kunnossapitokustannukset) sekä jäteastiatyhjennykset eli sekajätteen käsittely- ja kuljetuskustannukset.

Aluekeräyspisteen käyttöön oikeuttava maksu on jokaisessa osakaskunnassa samansuuruinen. Maksuissa on entiseen tapaan kolme luokkaa: vakituisen asunnon maksu, ympärivuotisesti käytettävän vapaa-ajan asunnon maksu ja vain kesäaikana (1.5.–30.9.) käytettävän vapaa-ajan asunnon maksu. Aluekeräyspistemaksut pidetään ennallaan.

Korttelikeräyksen käyttömaksut

Korttelikeräys on asuntoaluekohtainen, keskitetty jätteenkeräysjärjestelmä. Korttelikeräyksessä asuinalueelle järjestetään korttelikohtaiset tai usean korttelin yhteiset jätteenkeräyspisteet, joissa kerätään sekä sekajätettä että kierrätettäviä hyötyjätteitä. Kaikki asuin- ja vapaa-ajan kiinteistöt käyttävät korttelikeräyksen alueilla Jätekuukon järjestämiä keräyspisteitä, eikä alueilla ole käytössä kiinteistökohtaisia jäteastioita.

Korttelikeräys on toteutettu Siilinjärven Taivallahteen rakenteilla olevalle asuinalueelle ja se on tarkoitus toteuttaa myös Kuopion Savilahden alueelle. Korttelikeräys voidaan ottaa käyttöön myös muilla uusilla asuinalueilla, kun se otetaan huomioon alueen suunnittelussa ja toteuttamisesta sovitaan kunnallisen jäteyhtiön kanssa.

Asuntoaluekohtaisen jätteenkeräyksen käyttömaksuihin esitetään jatkossa erilaiset maksuperusteet eri tyyppisille alueille. Pientalovaltaisilla alueilla käytössä on aluekeräyspistemaksujen kanssa yhtenäiset käyttömaksut, joilla katetaan kaikki korttelikeräyksen rakentamisen ja ylläpidon sekä jätteiden keräyksen, kuljetuksen ja käsittelyn kustannukset. Kerros- ja rivitalovaltaisilla alueilla asuntokohtainen kiinteä vuosimaksu voisi ylittää kustannukset, koska yhden jätteenkeräyspisteen käyttäjinä on näillä alueilla huomattavasti useampia asuinhuoneistoja kuin pientalovaltaisilla alueilla. Asukkaalle tulee näillä alueilla edullisemmaksi se, että vain korttelikeräyksen rakentamisen ja ylläpidon kustannukset katetaan kiinteällä maksulla, kun taas tyhjennysmaksut jaetaan kiinteistöjen kesken toteutuneiden kustannusten mukaisesti.

Koska korttelikeräys on uusi, vasta käyttöönottoaiheessa oleva järjestelmä, maksuperusteiden toimivuutta tullaan seuraamaan, kun asukkaat alkavat käyttää järjestelmää. Tarpeen mukaan taksaa muutetaan kokemusten pohjalta. Tarkoitus joka tapauksessa on, että korttelikeräyksen kustannukset saadaan katettua järjestelmää käyttävien asiakkaiden jätemaksuilla.

Lisäpalvelujen maksut

Asiakkaiden tilaamille jätehuollon lisäpalveluilla on määritelty taksassa erilliset maksut. Lisäpalvelumaksuja määräytyy asiakkaille myös tilanteissa, joissa jäteastian tyhjennyksestä aiheutuu kunnalliselle jäteyhtiölle normaalia poikkeavia kustannuksia esimerkiksi keräyspaikan olosuhteiden vuoksi.

Lisäpalvelujen hintoja on tarkistettu kustannusperusteisesti ja pieni osa hinnoista nousee. Erityisesti isokokoisten jätteiden noutopalvelun eli Noutokukon hintaa on nostettava, jotta se kattaisi siitä aiheutuvat kustannukset. Lisäpalveluihin on myös lisätty uusia palveluja. Näitä ovat jätelavapalvelu (Lavakukko) ja kompostoripalvelu.

Lavakukko-palvelulla Jäteukko tarjoaa asukkaille mahdollisuuden vuokrata lava esimerkiksi isompia siivouksia, remontteja tai pihatalkoita varten. Koska lavojen toimitus tehdään yksittäin jätekeskukselta käsin, voidaan lavoille antaa kiinteä toimituksen, lavavuokran ja jätteenkäsittelyn sisältävä hinta vain Kuopion keskeiselle alueelle (25 km jätekeskuksesta). Kun jätelava toimitetaan kauemmaksi, vaikuttaa matka jätekeskukselle lavapalvelun hintaan.

Kompostoreita Jäteukko myy kotiin toimituksen ja kompostointiohjeistuksen kanssa, jotta kompostorin hankkiminen olisi mahdollisimman helppoa ja asukkaita saataisiin kannustettua näin biojätteen lajitteluun. Tarjolla oleville kahdelle kompostorimallille on otettu taksaan erilliset hinnat. Molemmat mallit ovat jätehuoltomääräysten mukaisia ympärivuotiseen kompostointiin soveltuvia kompostoreita.

Lajitteluasemien pienkuormamaksut

Pienkuormamaksuilla katetaan lajitteluasemilla vastaanotettujen jätteiden käsittelyn kustannukset. Lajitteluasemien rakenteet, ylläpito ja jätteiden siirtokuljetukset katetaan sen sijaan perusmaksulla, jotta lajitteluasemien vastaanottomaksut saadaan pidettyä kohtuullisella tasolla. Pienkuormamaksut pidetään nykyisen taksan mukaisella tasolla.

Jätelain muutosten vaikutukset taksaan

Kunnan vastuulle kuuluvan jätehuollon laajuus ja kunnallisen jäteyhtiön asiakasmäärät vaikuttavat jätemaksujen tasoon. Kunnan vastuu jätehuollossa on kavennut vuoden 2019 alussa voimaan tulleella jätelain muutoksella (445/2018). Kunnan jätehuoltojärjestelmästä poistuu vuosina 2019-2021 valtion ja seurakuntien hallinto- ja palvelutoiminnan yhdyskuntajätteet sekä yksityisten sosiaali-, terveys- ja koulutuspalvelujen yhdyskuntajätteet.

Hankintoja koskevan sääntelyn muututtua sidosyksikköasemassa toimivat kunnalliset jäteyhtiöt ovat rajanneet lisäksi markkinaehtoisien toimintansa osuutta liikevaihdoista. Jäteukko on tehnyt yritysjärjestelyjä, joiden myötä se on myynyt keväällä 2019 markkinaehtoisien toimintansa Encore Aluepalvelut Oy:lle, josta Jäteukko omistaa osuuden. Asiakasmäärien pieneneminen ja katteellisen yritysmyynnin väheneminen supistaa todennäköisesti Jättekukon tulosta. Koska Jättekukon tulos on ollut viime vuosina hyvä, ei kuntalaisten ja kuntien jätemaksuja ole ainakaan tässä vaiheessa tarvetta korottaa lainsäädäntöön tehtyjen muutosten vuoksi.

Vaikutusten arviointi

Taksamuutoksen ympäristövaikutukset ovat neutraalit, koska taksamuutokset ovat kohtalaisen vähäisiä.

Jätehuollon kokonaiskustannukset pysyvät suurimmalla osalla kiinteistöjä entisellä tasolla, koska perusmaksut, käsin siirrettävien jäteastioiden tyhjennysmaksut ja aluekeräyspistemaksut säilyvät ennallaan. Niillä noin 300 kiinteistöllä, joilla on käy-

tössään syväkeräys, tyhjennyskustannukset laskevat ja taksamuutokset ovat näin ol-
len positiiviset.

Taksa ei koske yritysten jätehuoltoa, joten alueella toimivien yritysten osalta yritys-
vaikutukset ovat neutraalit.

Esitys

Jätelautakunta asettaa jätetaksaluonnoksen yleisesti nähtäville. Lautakunta varaa
kuntalaisille ja niille, joiden oloihin päätöksenteolla on huomattava vaikutus, mah-
dollisuuden esittää mielipiteensä asiasta. Lisäksi jätelautakunta varaa alueen toimi-
alueen kunnille ja kuntien ympäristönsuojeluviranomaisille tilaisuuden lausunnon
antamiseen taksaluonnoksesta.

Jätetaksaluonnos sekä kuulutus asian vireillä olosta ja vaikuttamismahdollisuuksista
pidetään nähtävillä jätelautakunnan verkkosivuilla 10.10.–31.10.2019. Asiakirjat lä-
hetetään lisäksi sähköisesti kaikkiin jätelautakunnan toimialueen kuntiin, jotta kun-
nat voivat julkaista ne omilla verkkosivuillaan. Asiasta ilmoitetaan lisäksi kuulutuksel-
la, joka julkaistaan kuntien ilmoituslehdissä viikolla 41.

Nähtävillä olon ja kuulemisen jälkeen jätetaksaan tehdään tarvittaessa muutoksia ja
se tuodaan jätelautakunnalle päätettäväksi.

Liitteet

- 1 7921/2019 Luonnos jätetaksaksi 1.1.2020 lähtien
- 2 7921/2019 Jätehuoltopalvelujen arvioidut kustannukset v. 2020
- 3 7921/2019 Jäteastioiden tyhjennyshintojen vertailu v. 2019-2020

Valmistelija

Saija Pöntinen

etunimi.sukunimi(at)kuopio.fi

puh. +358 44 718 5066

Päätösehdotus

Palvelupäällikkö Saija Pöntinen

Lautakunta hyväksyy palvelupäällikön esityksen.

Päätös

Merkitään, että kaupunginhallituksen edustaja Tiina Kaartinen saapui kokoukseen
tämän asian käsittelyn aikana.

Päätösehdotus hyväksyttiin yksimielisesti.

Luonnos kunnan toissijaiselle vastuulle kuuluvan jätteen taksaksi 1.1.2020 alkaen

Palvelupäällikkö Saija Pöntinen Alueelliset jätehuollon viranomaispalvelut

Kunnan toissijainen vastuu jätehuollon järjestämisessä

Elinkeinoelämän jätehuolto sekä julkisen hallinto- ja palvelutoiminnan jätehuolto kuuluu kunnan omaa toimintaa lukuun ottamatta jätelain (646/2011) 28 §:n mukaisesti jätteen haltijan vastuulle. Jätelain 33 §:n mukaan kunnilla on kuitenkin velvollisuus tarjota yrityksille ja muille yhteisöille jätehuoltopalveluja tilanteessa, jossa ne eivät saa markkinoilta palveluja kohtuullisin ehdoin ja pyytävät siksi palvelua kunnalta. Tätä kutsutaan kunnan toissijaiseksi vastuuksi jätehuollosta (TSV). Toissijainen vastuu koskee jätettä, joka soveltuu laadultaan ja määrältään kunnan jätehuoltojärjestelmään. Kunnan toissijaisen jätehuoltovastuun avulla pyritään turvaamaan toimiva jätehuolto ja jätehuoltopalveluiden saatavuus silloinkin, kun muuta palvelutarjontaa ei ole saatavilla.

TSV-palvelun tarjoaminen perustuu aina jätteen haltijan esittämään pyyntöön. Palvelupyyntö esitetään kunnalliselle jäteyhtiölle, Jätekukolle. Ennen kuin Jätekukko järjestää TSV-palvelun, se arvioi sille esitetyn pyynnön ja tiedossaan olevan markkinatilanteen valossa, onko jätehuoltopalvelua kohtuullisesti saatavilla muualta. Palvelu tarjotaan vain tilanteessa, jossa markkinaehtoisessa toiminnassa katsotaan olevan puutteita. TSV-palvelulle on tarvetta esimerkiksi, jos markkinoilta saatava jätehuoltopalvelu ei sovellu jätteen haltijan tarpeisiin tai sen hinta on kohtuuton. Kun TSV-palvelun tarjoamiselle on perusteet, jatkuvasta kuljetus- tai vastaanottopalvelusta tehdään jätteen haltijan ja kunnallisen jäteyhtiön välillä jätelain mukainen sopimus. Satunnaisesti jätettä kunnan vastaanottoaikaan tuova jätteen haltija voi esittää TSV-pyynnön vastaanottoaikalla, jossa palvelu tarjotaan.

TSV-palvelun tarjoamisen edellytykset ja siihen liittyvät menettelyt muuttuvat vuoden 2020 alussa voimaan tulevalla jätelain muutoksella (438/2019). TSV-palvelun perusedellytykset säilyvät samoina kuin nykyisin. Jätteen haltijan on kuitenkin käytettävä sähköistä tietoaalustaa, Materiaalitoria, markkinaehtoisen palvelutarjonnan puutteen osoittamiseen silloin, kun tarvittavan kunnan toissijaisen jätehuoltopalvelun arvo on vähintään 2 000 euroa vuodessa. Tällöin myös pyyntö kunnallisesta palvelusta tehdään Materiaalitorin kautta. Pynnön voi esittää myös jätteen haltijalle jätehuoltopalvelua tarjoava yritys. Jos kyseessä on jätehuoltopalvelu, jonka arvo on alle 2000 euroa vuodessa taikka palvelun tarve on kiireellinen ennalta arvaamattoman tapahtuman johdosta, voi TSV-palvelua pyytää suoraan Jätekukolta. Jätekukon tulee kuitenkin vuosittain toimittaa Materiaalitoriiin tiedot myös tällaisesta palvelusta.

Yleistä TSV-taksasta ja sen valmistelusta

Kunnan toissijaisen vastuun perusteella tarjottavat jätehuoltopalvelut ovat lakisääteisiä palveluja. Jätelain 78 §:n mukaisesti kunnan lakisääteisestä jätehuollon järjestämisestä on perittävä kustannukset täysimääräisesti kattavaa jätemaksua. Jättemaksun perusteista määrätään jätelain 79 §:n mukaisesti jätetaksassa, jonka kunta (kunnan jätehuoltoviranomainen) hyväksyy. Jättemaksut määrätään jätteen haltijoille jätetaksan mukaisesti ja maksut suoritetaan jätehuoltopalvelut tuottavalle kunnalliselle jäteyhtiölle, joka toimii jätelautakunnan lukuun hoitaen laskutuksen ja maksukertymien seurannan.

Ympäristöministeriön jätelakioppaan (Ympäristöhallinnon ohjeita 5 | 2015) mukaan TSV-maksujen on vastattava mahdollisimman tarkasti juuri TSV-palvelujen järjestämisestä aiheutuvia kustannuksia. Palveluja ei saa kompensoida asukkaiden jätemaksuilla tai markkinaehtoisien toiminnan tuloilla. Lisäksi jätelakiin on hyväksytty 1.1.2020 voimaan tuleva muutos, jonka mukaan kunnan toissijaisesta jätehuoltopalvelusta perittävä jätemaksu ei saa alittaa kunnan ensisijaiselle vastuulle kuuluvasta jätehuoltopalvelusta perittävää jätemaksua. Näin ollen yrityksiltä ja muilta yhteisöiltä jätehuoltopalveluista perittävät jätemaksut on oltava vähintään yhtä suuria kuin kotitalouksien sekä kuntien hallinto- ja palvelutoiminnan vastaavasta palveluista perittävät maksut.

TSV-taksa on valmisteltu alueellisissa jätehuollon viranomaispalveluissa kunnallisen jäteyhtiön toimittamien tietojen pohjalta. Käsittelyssä on nyt taksaluonnos. Yrityksille ja muille yhteisöille, joihin asia voi vaikuttaa, varataan hallintolain 41 §:n mukaiset vaikutusmahdollisuudet taksaluonnokseen. Lisäksi kunnille ja ympäristönsuojeluviranomaisille annetaan mahdollisuus lausunnon esittämiseen asiassa. Tämän jälkeen TSV-taksa tuodaan jätelautakunnan hyväksyttäväksi. TSV-taksan on tarkoitus tulla voimaan 1.1.2020.

Jäteastioiden tyhjennysmaksut

Jätelain 79 §:n mukaan kunnan jätemaksun perusteita ovat jätteen laji, laatu, määrä ja noutokerrat. TSV-taksassa on määritelty säännöksen mukaisesti maksut jäteastioiden tyhjennyspalveluille jätelajeittain. Samoin maksut on määritelty jätteen keräykseen liittyville lisäpalveluille. Koko alueella noudatetaan yhtenäisiä maksuperusteita. Kuljetusten osalta maksut muodostuvat kilpailutuksen perusteella alueittain. Samoin kuin kunnan ensisijaiselle vastuulle kuuluvassa jätetaksassa, jäteastioiden tyhjennys hinnoille on kaksi hinta-alueita: 1) Kuopio, Siilinjärvi ja Pieksämäki sekä 2) muut kunnat.

Jäteastioiden tyhjennysmaksut ovat olleet aiemmin TSV-taksassa pääosin 20 % kalliimpia kuin kunnan ensisijaiselle vastuulle kuuluvan jätteen taksassa. Näitä korkeampia hintoja on noudatettu myös Jättekukon markkinaehtoisessa toiminnassa, jotta hinnat ovat olleet aina yhtenäiset muilla kuin kunnan ensisijaiselle vastuulle kuuluvilla asiakkaila. Jättekukko on kuitenkin luopunut yritysjärjestelyin pääosin markkinaehtoisesta toiminnasta hankintalainsäädäntöön tehtyjen muutosten johdosta. Jättekukon markkinaehtoinen toiminta on myyty keväällä 2019 Encore Aluepalvelut Oy:lle, josta Jättekukko omistaa 24,5 %. Yritysjärjestelyjen myötä myös Jättekukon TSV-asiakkaat siirtyivät lähtökohtaisesti markkinaehtoisten palvelujen piiriin. Erityisesti

03.10.2019

pienien taajamien ja haja-asutusalueiden pk-yrityksille voi kuitenkin tulla vielä tarvetta TSV-palveluina tarjottaville jäteastiatyhjennyksille. Siitä, miten moni näitä TSV-palveluja tulee tarvitsemaan, ei ole tällä hetkellä tietoa, mutta toimijoita arvioidaan olevan korkeintaan muutamia satoja. Koska yrityksille tarjottavien palvelujen merkitys pienenee, TSV-asiakkaiden tyhjennysmaksut on katsottu perustelluksi yhtenäistää mahdollisuuksien mukaan kunnan ensisijaisen vastuulle kuuluvien asiakkaiden tyhjennysmaksujen kanssa. Mahdollisimman yhtenäiset hinnat ovat selkeät niin asiakkaille kuin jätehuollon toimijoille.

Sekajätteen tyhjennysmaksut yhtenäistetään kaikilla asiakkailla eli erot taksojen välillä poistetaan. Tämä laskee TSV-asiakkaiden sekajäteastioiden tyhjennyshintoja. TSV-asiakkailla sekajätteen tyhjennyshinnat ylittävät kuitenkin edelleen niiden sekajätteen jätehuollosta aiheutuvat kustannukset, koska sekajätteen maksuilla katetaan osin kotitalouksien sekä kuntien hallinto- ja palvelutoiminnan hyötyjätehuoltoa. Näin ollen sekajätteen tyhjennyshinnat sisältävät käytännössä edelleen katteen.

Biojätteen tyhjennyshinta pidetään TSV-asiakkailla ennallaan. Tyhjennyshinta on merkittävästi korkeampi kuin kunnan ensisijaiselle jätehuollon järjestämistä vastuulle kuuluvilla kiinteistöillä, koska näillä asiakkailla suuri osa biojätteen erilliskeräyksen kustannuksista katetaan sekajätteen käsittelymaksulla. TSV-asiakkailla ei tällaista kompensointia jätelajien välillä voida tehdä, vaan kunkin jätelajin keräyksen, kuljetuksen ja käsittelyn kustannukset katetaan siitä jätelajista saatavilla maksuilla.

Pahvi-, kartonki- ja muovipakkausten tyhjennyshinnat yhtenäistetään sekajätteen tyhjennyshintojen tavoin TSV-asiakkaiden ja kunnan ensisijaiselle vastuulle kuuluvien asiakkaiden välillä. Muutoksen myötä myös näiden hyötyjätteiden tyhjennyshinnat laskevat, mutta tyhjennyksistä perittävät maksut kattavat edelleen niistä aiheutuvat kustannukset.

Lasipakkausten ja metallin tyhjennyshintaa ei voida yhtenäistää taksojen välillä. Kotitalouksille sekä kuntien hallinto- ja palvelutoiminnalle lasipakkausten ja metallin tyhjennykset tarjotaan veloitusetta, mutta yrityksillä ja muilla TSV-asiakkailla keräystä ei voida kattaa muilla maksuilla. Tämän vuoksi lasipakkausten ja metallin tyhjennyksille on laskettu keräyksestä ja kuljetuksesta aiheutuvat kustannukset kattava hinta. Tätä hintaa pystytään kuitenkin laskemaan aiempaan taksaan nähden, sillä katteen osuutta hinnasta lasketaan. Irtojätteen hinta sen sijaan nousee, kun se yhtenäistetään muiden pakkausjätteiden irtojätteen hinnan kanssa. Irtojätteen hinta on suhteellisen korkea, koska jäteastian koko ja tyhjennysväli tulisi aina sovittaa syntyvään jätemäärään nähden niin, ettei ylimääräistä, vaikeasti kuormattavaa jätettä kerry jäteastian ulkopuolelle.

Syväkeräyksen tyhjennyshintoja lasketaan lähes kauttaaltaan sen vuoksi, että syväkeräyssäiliöiden määrä on vähitellen kasvanut ja uusimmissa jätteenkuljetusten kilpailutuksissa niiden tyhjennyskustannukset ovat useilla alueilla laskeneet. Nostoperusteisesti tyhjennettävien syväkeräyssäiliöiden tyhjennysten hinnat ovat olleet korkeat suhteessa käsin siirrettävien jäteastioiden tyhjennyshintoihin, joten hinnan laskeminen pienentää hieman tätä eroa. Syväkeräys säilyy kuitenkin yksikköhinnaltaan kalliimpana, koska tyhjennys vaatii huomattavasti enemmän aikaa kuin käsin siirrettävän jäteastian tyhjentäminen. Hyötyjätteiden syväkeräykselle oli laskettu aiemmin koko alueelle yhtenäinen tyhjennyshinta. Nyt näillekin tyhjennyshinnoille otetaan käyttöön kaksi eri hinta-alueita muiden jäteastiatyhjennysten hinnoittelun mukai-

03.10.2019

sesti. Muutos laskee hintoja eniten Kuopion, Siilinjärven ja Pieksämäen alueella, mutta hinnat laskevat edellä esitellyn taksojen yhtenäistämisen ansiosta pääosin myös muissa kunnissa. Alueittainen hinnoittelu vastaa parhaiten nykyisiä kilpailutettuja tyhjennyshintoja.

Jätehuollon lisäpalvelujen maksut ovat entiseen tapaan TSV-asiakkailla samat kuin kunnan ensisijaiselle jätehuoltovastuulle kuuluvilla asiakkailla. TSV-asiakkaiden lisäpalvelumaksuja tarkistetaan kustannusten muutosten vuoksi siltä osin kuin maksut muuttuvat myös kotitalouksien sekä kuntien hallinto- ja palvelutoiminnan taksassa. Osa lisäpalveluista, kuten Noutokukko ja Lavakukko, tarjotaan ainoastaan kunnan ensisijaiselle jätehuoltovastuulle kuuluville asiakkaille, eikä näille ole asetettu ollenkaan hintaa TSV-taksaan.

Jätekeskuksen ja lajitteluasemien vastaanottomaksut

Kuopion jätekeskuksella asioivien, TSV-palvelua tarvitsevien yritysten ja yhteisöjen määrän arvioidaan olevan jatkossa alle sata vuodessa. Jätteiden vastaanotolle jätekeskuksella on määritelty kustannusperusteisesti tonnihinnat (euroa/tonni). Näissä hinnoissa on huomioitu edelleen kohtuullinen kate. Hinnat pysyvät pääosin vuoden 2019 tasolla. Yksittäisten jätelajien hintoihin tulee muutoksia kustannusten nousun johdosta.

Jätteiden vastaanoton kustannusten nousu johtuu kilpailutettujen jätteenkäsittelijöiden hintojen nostosta (mm. biojäte, bitumi ja kattohuopa, rasvanerotuskaivojen liete ja kyllästetty puu) taikka muusta käsittely- ja kuljetuskustannusten muuttumisesta (mm. osa betonijätteistä ja maamassoista, puhdistamoliete, eristevilla ja sahanpuru). Sekajätteen ja poltettavan jätteen hinta nousee, koska jätteitä on kuljetettava energiahyödynnettäväksi muuallekin kuin Riikinvoimalle sen vastaanottokapasiteetin ylittyessä. Myös jätekeskuksella tehtävien konetöiden hinta nousee kustannusten kasvamisen vuoksi.

Uusia taksaan sisällytettäviä jätekeskuksella vastaanotettavia jätteitä ovat kannot sekä maamassat, jotka sisältävät esim. tiiltä tai betonia. Kantoja on alettu murskaamaan esikäsittelyn jälkeen energiahyötykäyttöön. Tiiltä ja betonia sisältäviä maamassoja voidaan seuloa, jolloin nekin saadaan hyötykäyttöön maarakennuskohteisiin. Uutena jätelajina taksaan otetaan lisäksi jäte, jota tarvitaan jätteiden loppusijoitusalueen rakenteissa (kaasunkeräyskerroksessa). Tällaista jätettä voi olla muun muassa rakennusjätteiden käsittelylinjastossa seulottu kivipitoinen jäte tai teollisuuden karkea jätejäte. Jätteen hyötykäyttömahdollisuuden varmistamiseksi jätteen haltijan on aina sovittava jäte-erän vastaanotosta etukäteen Jätekeskuksen kanssa.

Lähtökohtaisesti niille jätelajeille, jotka ovat taksassa, on käsittelypalvelu tarjolla. Taksasta poistetaan tämän vuoksi sellaiset jätelajit, joille Jätekeskuksella ei tule enää olemaan omaa tai kilpailutettua käsittelyä (rakennus- ja purkujäte / lajiteltavat jätteet, prosessoitu rakennus- ja purkujäte, energiajäte sekä suuret kappaleet lajitte luun). Lisäksi on otettava huomioon, että vaikka taksassa olisi jonkin jätteen käsittelylle hinta, voi jätteenkäsittelyn tilanne muuttua taksan voimassa ollessa niin, ettei jäte sovellu enää kunnan jätehuoltojärjestelmään. Tällöin jätettä ei voida enää ottaa vastaan.

03.10.2019

Jätekeskuksen lisäksi jätelajeittain määritellyillä tonnihinnoilla otetaan vastaan jätteitä myös Outokummun lajitteluasemalla. Outokummun lajitteluasemalla on muista lajitteluasemista poiketen vaakajärjestelmä ja rakenteet, jotka mahdollistavat suurempien jäte-erien vastaanoton. Jätelajikohtaiset hinnat vastaavat paremmin jätteistä aiheutuvia kustannuksia sekä motivoivat jätteiden lajitteluun ja mahdollistavat paremmin jätteiden hyödyntämisen. Outokummun lajitteluaseman toiminta ei vastaa kuitenkaan kokonaisuudessaan Kuopion jätekeskuksen toimintaa, joten vastaanottohintoja on huomattavasti suppeammin eri jätelajeille kuin Kuopion jätekeskuksella.

Outokummun lajitteluaseman painoperusteiset vastaanottohinnat on muodostettu siten, että Kuopion jätekeskuksen vastaanottohintaan on lisätty jätteiden kuljetuskustannukset jätekeskukselle. Kuljetuskustannukset perustuvat kunnallisen jäteyhtiön laskelmiin siitä, mitä kunkin jätelajin kuljetus maksaa. Jotkut jätelajit vastaanotetaan Outokummussa samalla hinnalla kuin jätekeskuksella, jos jäte käsitellään Outokummussa tai se saadaan toimitettua suoraan käsittelypaikkaan siten, ettei ylimääräisiä kuljetuskustannuksia tule verrattuna Kuopion jätekeskuksella tapahtuvaan vastaanottoon. Outokummun vastaanottohinnat nousevat paikoin samoin perustein kuin jätekeskuksen vastaanottohinnat.

Jätekeskuksen ja Outokummun lajitteluaseman painoperusteisiin jätteen vastaanottohintoihin otetaan uutena käyttöön mahdollisuus tarkistaa taksassa määriteltyä tarkkaa hintaa alemmaksi tai korkeammaksi 20 %, jos jätteen määrästä, ominaisuuksista tai muista vastaavista seikoista aiheutuu tavallista poikkeavia vastaanottokustannuksia. Jäte-erä voi esimerkiksi tarvita ominaisuuksiensa vuoksi esikäsittelyä, tai sen jatkokäsittelyn hinta voi olla erän pienuuden tai suuruuden vuoksi normaalista poikkeava. Näin ollen on perusteltua, että hintoja voidaan muuttaa tarvittaessa siten, että ne vastaavat kustannuksia.

Lajitteluasemilla asioi vuodessa vajaa tuhat yritystä/yhteisöä, jotka tuovat vastaanottoon pienkuormia TSV-jätteenä. Jätteiden pienkuormien vastaanottomaksut lajitteluasemilla pysyvät entisellä tasolla. Vastaanottomaksut ovat kotitalouksien vastaanottomaksuja huomattavasti korkeammat, koska niissä on huomioitu myös lajitteluasemien kiinteät kustannukset. Kotitalouksien osalta lajitteluasemien infra ja ylläpito katetaan perusmaksulla, jota taas muut asiakkaat eivät maksa.

Vaikutusten arviointi

Taksamuutosten ympäristövaikutusten arvioidaan olevan kokonaisuudessaan neutraalit. Jäteastioiden tyhjennysmaksujen alennukset voivat osaltaan varmistaa, että yritykset hankkivat aina tarvittavat jätehuoltopalvelut, koska ne ovat saatavilla hyvin kohtuulliseen hintaan. Se, että kaikki jätteen tuottajat ovat asianmukaisesti järjestetyn jätehuollon piirissä, eivätkä käsittele jätteitään epäasianmukaisesti, on erittäin tärkeää ympäristön kannalta. Jätekeskuksen vastaanottohintoihin tulevat korotukset voivat taas nostaa yksittäisissä tapauksissa kynnystä vastaanottopalvelun hankkimiselle, millä voi olla pahimmillaan negatiivisia ympäristövaikutuksia.

Jätehuoltopalveluja tarvitseville yrityksille jätelaki ja sen nojalla annettu taksa varmistavat palvelujen saannin aina, kun jäte soveltuu kunnan jätehuoltojärjestelmään. Suurin osa yrityksistä on kuitenkin markkinaehtoisten jätehuoltopalvelujen piirissä eli vain osa yrityksistä tarvitsee TSV-palveluja. Taksamuutosten vaikutukset TSV-palveluja tarvitsevien yritysten jätehuoltokustannuksiin ovat pääosin positiiviset, koska jäteastioiden tyhjennysmaksut laskevat suurilta osin. Sen sijaan jätekeskuksen

03.10.2019

joidenkin vastaanottohintojen nouseminen voi vaikuttaa lievästi negatiivisesti sellaisiin yrityksiin, jotka tarvitsevat näiden jätteiden käsittelypalvelua, jos muuta vaihtoehtoja käsittelyä ei ole tarjolla.

Jätteenkuljetusalalla toimiviin yrityksiin taksamuutosten vaikutusten arvioidaan olevan kokonaisuudessaan lievästi negatiiviset, kun TSV-palveluna tarjottavien jäteastiayhjennysten hinnat laskevat. Kun tyhjennyshinnat laskevat, on mahdollista, että yksityisen jätehuoltopalvelun hinta voidaan katsoa joissakin tapauksissa kohtuuttomaksi taksan mukaiseen alempaan hintaan nähden. Jos siis hintaero TSV-palvelun ja markkinoilta saatavan palvelun välillä on huomattava, asiakas voi pyytää palvelua kunnalliselta jäteyhtiöltä, eikä hanki sitä yksityiseltä jätehuoltoalan yritykseltä. Toisaalta taas jätekeskuksen joidenkin vastaanottohintojen nostamisen vaikutus on päinvastainen eli hinnan noustessa yksityisen palvelutarjonnan hinta voikin olla siihen nähden kohtuullinen, jolloin lähtökohtaisesti palvelu hankitaan markkinoilta.

Esitys

Jätelautakunta asettaa TSV-taksaluonnoksen yleisesti nähtäville. Lautakunta varaa kuntalaisille ja niille, joiden oloihin päätöksenteolla on huomattava vaikutus, mahdollisuuden esittää mielipiteensä asiasta. Lisäksi jätelautakunta varaa toimialueen kunnille ja kuntien ympäristönsuojeluviranomaisille tilaisuuden lausunnon antamiseen TSV-taksaluonnoksesta.

TSV-taksaluonnos sekä kuulutus asian vireillä olosta ja vaikuttamismahdollisuuksista pidetään nähtävillä jätelautakunnan verkkosivuilla 10.10.–31.10.2019. Asiakirjat lähetetään lisäksi sähköisesti kaikkiin jätelautakunnan toimialueen kuntiin, jotta kunnat voivat julkaista ne omilla verkkosivuillaan. Asiasta ilmoitetaan lisäksi kuulutuksella, joka julkaistaan kuntien ilmoituslehdissä viikolla 41.

Nähtävillä olon ja kuulemisen jälkeen taksaan tehdään tarvittaessa lausuntojen ja mielipiteiden pohjalta muutoksia. TSV-jätetaksa tuodaan tämän jälkeen jätelautakunnalle hyväksyttäväksi.

Liitteet

- 4 7922/2019 Luonnos TSV-taksaksi 1.1.2020 alkaen
- 5 7922/2019 TSV-asiakkaiden jäteastioiden tyhjennyshintojen vertailu v. 2019-2020
- 6 7922/2019 Jätekeskuksen vastaanottohintojen vertailu v. 2019-2020

Valmistelija

Saija Pöntinen

etunimi.sukunimi(at)kuopio.fi

puh. +358 44 718 5066

Päätösehdotus

Palvelupäällikkö Saija Pöntinen

Lautakunta hyväksyy palvelupäällikön esityksen.

Päätös

Päätösehdotus hyväksyttiin yksimielisesti.

Toiminnan suunnittelu ja talousarvion 2020 valmistelutilanne

Palvelupäällikkö Saija Pöntinen Alueelliset jätehuollon viranomaispalvelut

Yleistä toiminnan ja talouden suunnittelusta

Kuntalaissa edellytetään kunnan toiminnalta tavoitteellisuutta ja suunnitelmallisuutta. Kuntalain (410/2015) 110 §:n mukaan valtuuston on vuoden loppuun mennessä hyväksyttävä kunnalle seuraavaksi kalenterivuodeksi talousarvio, jossa hyväksytään kunnan toiminnan ja talouden tavoitteet. Kuopion kaupungin talousarvio valmistelaan palvelualueilla ja jätehuollon viranomaispalvelujen osio on osa kaupunkiympäristön palvelualueen talousarviota.

Kuopion kaupungin talousarvioesitys on valmisteilla. Jätelautakunnassa käsitellään nyt jätehuollon viranomaispalvelujen talousarvion valmistelutilanne. Sen jälkeen, kun kaupunginvaltuusto hyväksyy talousarvion, lautakunnat hyväksyvät palvelualueiden käyttösuunnitelmat, joissa määritellään talousarvion mukaisten rahojen käyttö. Jätelautakunta hyväksyy jätehuollon viranomaispalvelujen käyttösuunnitelman. Kokonaisuutena kaupunkiympäristön palvelualueen käyttösuunnitelman hyväksyy kaupunkirakennelautakunta.

Jätelautakunnan ja jätehuollon viranomaispalvelujen toiminta-ajatus

Savo-Pielisen jätelautakunnassa ja sen alaisuudessa toimivassa yksikössä, alueellisissa jätehuollon viranomaispalveluissa, hoidetaan lakisäätteiset jätehuollon järjestämisen viranomaistehtävät. Lisäksi huolehditaan kuntien yhteisesti sopimista jätehuoltoon liittyvistä seuranta- ja kehittämistehtävistä.

Jätelautakunnan päätöksenteolla asetetaan raamit toimivalle ja ympäristöä mahdollisimman vähän kuormittavalle jätehuollolle ja edistetään jätelain mukaisen etusijajärjestyksen toteutumista. Jätehuollon seurannalla varmistetaan, että kunnan jätehuollon järjestämisvastuulle kuuluvat kiinteistöt eli asuin- ja vapaa-ajan kiinteistöt sekä kuntien hallinto- ja palvelutoiminnan kiinteistöt ovat kattavasti ja asianmukaisesti järjestetyn jätehuollon piirissä.

Tavoitteena on, että jätehuollon viranomaispalveluissa tehdään päätökset tehokkaasti ja yhdenmukaisesti koko toimialuetta koskien. Toiminnassa varmistetaan asioiden käsittelyn asiantuntijuus ja huomioidaan asiakkaiden erilaiset tarpeet jätehuoltojärjestelyissä. Alueen kuntien, ympäristönsuojeluviranomaisten ja kunnallisen jäteyhtiön sekä muiden sidosryhmien kanssa tehdään yhteistyötä, kun jätehuollon viranomaistehtäviä hoidetaan.

Toimintaympäristö ja sen muutokset vuonna 2020

Jätehuollon viranomaispalveluissa toimintaympäristömuutoksia tulee aiheuttamaan jätelakiin hyväksytyt ja siihen edelleen valmisteltavat muutokset. Jätelakiin on hyväksytty muutokset liittyen kunnan toissijaiseen jätehuollon järjestämisvastuuseen. Tämä voi osaltaan vaikuttaa jätelautakunnan toimintaan, koska on katsottu, että jätelautakunta seuraa kunnan toissijaiselle vastuulle kuuluvien jätehuoltopalvelujen tarjoamista. Asiassa odotetaan valtakunnallista ohjeistusta.

EU:n jätedirektiivit ovat uudistuneet vuonna 2018, ja jätelakia ollaan jälleen uudistamassa näiden muutosten johdosta. Tällä hetkellä muutosten lopullisesta sisällöstä ei ole vielä tietoa, mutta laissa tullaan ainakin tiukentamaan jätteen erilliskeräystä ja kierrättämisestä koskevaa sääntelyä. Näillä muutoksilla tulee olemaan vaikutusta jätelautakunnan alueen jätehuoltomääräyksiin, taksaan ja käytännön jätehuoltopalveluihin.

Jätelainsäädännön lisäksi kuntien vuonna 2017 hyväksymä jätepoliittinen ohjelma sekä jätelautakunnan vuonna 2018 hyväksymä jätehuollon palvelutaso ohjaa jätehuollon viranomaispalvelujen toimintaa. Jätepoliittisen ohjelman mukaisia toimenpiteitä toteutetaan ja edistetään yhteistyössä Jätekeskuksen, kuntien ja kuntien ympäristönsuojeluviranomaisten kanssa.

Seuraavina vuosina jätehuollon viranomaispalvelujen toimintaan vaikuttaa vuonna 2019 aloitettu, Jätekeskuksen kanssa yhteistyössä tehtävä, jätehuollon asiakasrekisterin perustietojen päivittäminen. Jätehuollon seurannassa on erityisen tärkeää, että rekisterin tiedot ovat oikeelliset ja ajantasaiset. Samoin EU:n tietosuojasetus edellyttää, että rekisterin henkilötiedot ovat oikein ja niitä päivitetään. Rekisteriin ei ole kuitenkaan alun perin kirjattu kattavasti mm. jätehuollon seurannan kannalta tärkeitä kiinteistö- ja rakennustunnuksia. Lisäksi asiakkaiden osoitetiedoissa on runsaasti korjattavaa, sillä tähän saakka henkilötietojen päivittäminen on perustunut lähinnä asiakkaiden itse ilmoittamiin tietoihin. Nyt pohjatietoja ja tietojen päivittämistä kehitetään.

Jätehuollon asiakasrekisterin tiedot ovat pohjana jätemaksujen määräämisessä, laskutuksessa ja perinnässä. Laskutuksen, perinnän ja ulosoton käytännöt on uudistettu ja maksuja haetaan nykyään ulosottoon sähköisesti. Uudet käytännöt ovat laskeneet laskutuksen ja perinnän kuluja kunnallisessa jäteyhtiössä, ja ulosoton kautta saadut tulot ovat kasvaneet, mutta samalla tehtäviä on siirtynyt jätehuoltoviranomaiselle. Tämän vuoksi jätehuoltoviranomaisen työtaakka ulosottoon siirtyvien saatavien hakemisessa on huomattavasti kasvanut. Erityisesti tässä vaiheessa, kun rekisterin perustiedoissa on puutteita, vaatii ulosottoon siirtyvien saatavien perusteiden ja velallisten tietojen oikeellisuuden tarkistaminen jätehuoltoviranomaisessa aiempaa enemmän työaikaa.

Toiminnan tavoitteet ja painopisteet vuonna 2020

Toiminnan tavoitteet ja painopisteet vuodelle 2020 ovat seuraavat:

1. Asiakaspalvelun, sidosryhmäyhteistyön ja viestinnän kehittäminen

Jätehuollon sidosryhmäyhteistyön ja asiakaspalvelun toimivuutta selvitetään kyselyin. Aiemmin laadittu yhteistyöstrategia päivitetään uudeksi yhteistyösuunnitelmaksi. Asiakkaiden asiointikanavia, sidosryhmäyhteistyön käytäntöjä ja viestintää kehitetään kyselytulosten pohjalta. Jätelautakunnan verkkosivut uudistetaan saavutettavuusvaatimukset huomioon ottaen. Lisäksi sähköisen asioinnin mahdollisuuksia laajennetaan ja sen käyttöä edistetään.

2. Jätehuollon järjestämisen seuranta: vapaa-ajan asunnot, jotka järjestävät jätehuollon vakituisen asuinkiinteistön kautta

Jätehuollon seurannassa työn alle otetaan jätehuollon asiakasrekisterissä olevien vapaa-ajan asuntojen jätehuollon säännösten mukaisuuden tarkastelu tapauksissa, joissa jätehuolto on ilmoitettu hoidettavan kiinteistön haltijan vakituisen asunnon kautta (ns. mökki-kotikimpat). Kyseinen jätehuollon järjestämistapa on mahdollinen jätelain ja jätehuoltomääräysten mukaan vain hyvin rajoitetusti tapauksissa, joissa vapaa-ajan kiinteistö sijaitsee lähellä vakituista asuinkiinteistöä tai vapaa-ajan asunnon sijaintialueella ei ole kohtuullisesti saavutettavia jätehuoltopalveluja. Asiakasrekisteriin mökki-kotikimppoja on merkitty runsaasti erityisesti ennen jätelautakunnan perustamista. Jotta asiakkaat ovat koko alueella yhdenvertaisessa asemassa ja jätteet toimitetaan aina asianmukaiseen vastaanottoon kiinteistön sijaintialueella, on tärkeää tarkastella, missä tapauksissa järjestely on säännösten mukainen. Samalla päivitetään kokonaisuudessaan näiden asiakkaiden ja kiinteistöjen perustiedot rekisteriin.

3. Saostus- ja umpisäiliölietteiden jätehuollon seuranta: tarkastelu Koillis-Savon, Outokummun ja Siilinjärven alueella

Saostus ja umpisäiliölietteiden jätehuollon seurannassa jätehuollon asiakasrekisteriin viedään päivitettyä tietoa siitä, millä kiinteistöillä lietteitä syntyy ja selvitetään, onko kiinteistöillä riittävät säiliöiden tyhjennykset. Samalla tiedotetaan omatoimisen käsittelyn mahdollisuudesta ja sitä koskevasta ilmoitusvelvollisuudesta sekä käsitellään saapuvat ilmoitukset yhteistyössä kuntien ympäristönsuojeluviranomaisten kanssa. Tiedotuksen ja seurannan avulla pyritään varmistamaan, että saostus- ja umpisäiliölietteet tyhjennetään ja käsitellään asianmukaisesti niin, ettei niitä päädy käsittelemättömänä ympäristöön. Seurantaa ja säännöksistä tiedottamista on tehty Pielisen Karjalan kunnissa, ja nyt kohdealueeksi otetaan Koillis-Savon kunnat, Outokumpu ja Siilinjärvi.

Alueellisen jätehuollon viranomaispalvelujen talousarvioluonnos

Jätehuoltoviranomaisen toiminnan kustannukset katetaan kokonaisuudessaan jätemaksuilla (perusmaksun jätelautakuntaosalla), joten nettotulos on nolla. Kuopion kaupungille tai muille kunnille ei aiheudu jätehuollon viranomaispalveluista kuluja. Jätehuollon viranomaispalvelujen vuoden 2019 menoiksi on arvioitu yhteensä 377 000 euroa. Menot ovat 32 000 euroa vuotta 2019 korkeammat, koska talousarviossa on varauduttu projektityöntekijän palkkaamiseen koko vuodelle sekä jätelautakunnan verkkosivujen uudistamiseen. Projektityöntekijälle on saatu täyttölupa vuosille 2020-2021 jätehuollon seuranta- ja rekisteritehtäviin. Rekisteritarkasteluja tehdään yhteistyössä Jättekukon kanssa liittyen mm. kiinteistö- ja rakennustietoihin, kiinteistöjen haltijatietoihin, osoitetietoihin, jätehuoltopalvelujen ja -maksujen tietoihin sekä jätevesilietetietoihin.

Perusmaksuun sisältyvä jätelautakuntaosa muuttuu hieman. Jätelautakuntaosa on vuonna 2020 vakituisilla asuinhuoneistoilla 2,80 euroa vuodessa (viime vuonna 2,60 euroa, alv 0 %) ja vapaa-ajan asunnoilla 1,40 euroa vuodessa (viime vuonna 1,30 euroa, alv 0 %). Perusmaksua ei ole kuitenkaan tarvetta korottaa, koska perusmaksussa on muutettu jätelautakuntaosan ja perusosan suhdetta. Näin ollen perusmaksusta jätehuoltoviranomaiselle tuleva osuus hieman kasvaa ja Jättekukolle tuleva osuus hieman pienenee. Joitakin ennen perusmaksulla katettavia Jättekukon rekisterikustannuksia on siirretty jäteyhtiön hallinnon kustannuksiin sekajättemaksuilla kustannettaviksi, mutta näitäkään maksuja ei ole tämän vähäisen muutoksen vuoksi tarvetta korottaa.

Vaikutusten arviointi

-

Esitys

Lautakunta hyväksyy jätehuollon viranomaispalvelujen toiminnan painopisteet vuodelle 2020. Lautakunta merkitsee tiedoksi talousarvioluonnoksen 2020.

Liitteet

7 7927/2019 Talousarvioluonnos 2020

Valmistelija

Saija Pöntinen

etunimi.sukunimi(at)kuopio.fi

puh. +358 44 718 5066

Päätösehdotus

Palvelupäällikkö Saija Pöntinen

Lautakunta hyväksyy palvelupäällikön esityksen.

Päätös

Päätösehdotus hyväksyttiin yksimielisesti.

§ 15

Asianro 1331/00.02.03/2019

Tiedonannot 3.10.2019

Palvelupäällikkö Saija Pöntinen Alueelliset jätehuollon viranomaispalvelut

1331/2019	Jätehuollon viranomaispalvelujen osavuosisikatsaus 1.1.- 31.8.2019
1331/2019	Selonteko Savo-Pielisen jätelautakunnan ja Jätekuoron toiminnasta Kuopion kaupungin tarkastuslautakunnalle
286/2015	Jätehuoltoviranomaisen lausunto Nilsiäen keskustan osayleiskaavaluonnoksesta
1331/2019	Yhdyskuntatekniset palvelut 2019 Kuopiossa, kyselytutkimuksen tulosten jätehuoltoa koskevat osiot
3487/2016	Korkeimman hallinto-oikeuden päätös 18.3.2019 taltionumero 993 / Jättemaksua koskeva valituslupahakemus / As Oy Nurmeksen Hovila / Kiinteistön haltija haki valituslupaa korkeimmasta hallinto-oikeudesta hakeakseen muutosta Itä-Suomen hallinto-oikeuden päätökseen, jolla oli hylätty valitus jättemaksuasiassa (asuinkiinteistöjen perusmaksut). Korkein hallinto-oikeus hylkäsi valituslupahakemuksen, joten Itä-Suomen hallinto-oikeuden päätös jää voimaan. Tässä päätöksessä todettiin, että jättemaksuvelvollisuuden kannalta ratkaisevaa on, että kiinteistöt ja niillä sijaitsevat asuinhuoneistot ovat käytettävissä asumiseen.
4331/2017	Itä-Suomen hallinto-oikeuden päätös 15.4.2019 / Jättemaksua koskeva valitus / Yksityshenkilö / Kiinteistön haltija valitti hallinto-oikeuteen vapaa-ajan asunnon ja vakituisen asunnon jättemaksuista ja vaati aiheuttamisperiaatteen nojalla vapaa-ajan asunnon jättemaksua (perusmaksua) poistettavaksi sekä vakituisen asunnon jättemaksun (perusmaksun ja jäteastian tyhjennysmaksujen) palauttamista jätehuoltoviranomaiselle uudelleen harkintaan. Hallinto-oikeus hylkäsi valituksen. Hallinto-oikeuden mukaan määrätty jättemaksu, jossa oli otettu huomioon molempien kiinteistöjen käyttötarkoitus, oli sekä perusteeltaan että määrältään jätelain ja jätetaksan mukainen. Jättemaksua ei ollut pidettävä kohtuuttoman suurena.
3805/2018	Itä-Suomen hallinto-oikeuden päätös 6.6.2019 / Jättemaksua koskeva valitus / Yksityshenkilö / Kiinteistön haltija valitti hallinto-oikeuteen vapaa-ajan asunnon jättemaksusta. Valituksen perusteena oli se, että vapaa-ajan asuntoa ei käytetä. Käytön esteistä ei oltu kuitenkaan annettu luotettavaa selvitystä, vaikka jätehuoltoviranomainen oli varannut tähän tilaisuuden. Hallinto-oikeus hylkäsi valituksen. Hallinto-oikeuden mukaan jättemaksuvelvollisuus syntyy, kun kiinteistö on käytettävissä asuntona tai vapaa-ajan asuntona.

2546/2018

Itä-Suomen hallinto-oikeuden päätös 20.6.2019 / Jätmaksua koskeva valitus / Yksityishenkilö / Kiinteistön haltija valitti hallinto-oikeuteen tyhjilleen olevan yhden asunnon talon jätmaksusta. Kiinteistölle oli määrätty vapaa-ajan asunnon maksut, koska sillä ei ollut vakituksia asukkaita. Kiinteistön haltijan mukaan rakennus on käyttökelvoton, mutta luotettavaa selvitystä käyttökelttomuudesta ei oltu annettu, vaikka jätehuoltoviranomainen oli varannut tähän tilaisuuden. Hallinto-oikeus hylkäsi valituksen. Hallinto-oikeus totesi, ettei asiassa oltu annettu sellaista selvitystä, jonka perusteella rakennusta olisi pidettävä asuinkeltvottomana. Sillä, että kiinteistöä tai jätehuoltopalveluita ei käytetä, ei hallinto-oikeuden mukaan ole merkitystä jätmaksun määrittämisen kannalta.

1331/2019

Luettelo viranhaltijapäätöksistä ajalta 8.2.2019-18.9.2019

Vaikutusten arviointi

-

Esitys

Lautakunta merkitsee asiat tiedoksi.

Liitteet

- 8 1331/2019 Jätehuollon viranomaispalvelujen osavuosisikatsaus 1.1.-31.8.2019
9 1331/2019 Luettelo viranhaltijapäätöksistä 8.2.2019-18.9.2019

Viiteaineisto

- 1 1331/2019 Selonteko Savo-Pielisen jätelautakunnan ja Jätekuon toiminnasta Kuopion kaupungin tarkastuslautakunnalle
2 286/2015 Jätehuoltoviranomaisen lausunto Nilsiä keskustan osayleiskaava-luonnoksesta
3 1331/2019 Yhdyskuntatekniset palvelut 2019 Kuopiossa, jätehuolto-osio (ei jaeta, julkaistaan internetissä)

Valmistelija

Saija Pöntinen

puh. +358 44 718 5066

Mari Karttunen

puh. +358 44 718 5068

etunimi.sukunimi(at)kuopio.fi

Päätösehdotus

Palvelupäällikkö Saija Pöntinen

Lautakunta merkitsee asiat tiedoksi.

Päätös

Merkitään, että tämän asian käsittelyn yhteydessä jätelautakunnalle tuotiin tiedoksi myös Sormula Oy:n yhteyshenkilön jätmaksuasian käsittelystä antama palaute ja siihen annettu vastaus. Merkitään, että tämän tiedoksiannon ajaksi pöytäkirjanpitäjä, Mari Karttunen poistui paikalta klo 16.12-16.23. Pöytäkirjanpitäjänä toimi esittelijä, Saija Pöntinen.

Päätösehdotus hyväksyttiin yksimielisesti.